

Verlag op hoofdlijnen met de CDA-fractie

Datum gesprek: 8 april 2026

Aanwezig namens CDA: Thea Kuipers-Jorna, Rienk Schootstra

Aanwezig: Tom van Mourik (verkenner), Geert Andringa (griffier) en Renny de Vries-Mulder (adjunct-griffier)

1. Bestuursstijl, dualisme, type akkoord en benoeming wethouders

Het CDA benadrukt dat wethouders er zijn voor de hele raad, niet alleen voor de coalitie ('als de raad de wethouders heeft benoemd, zijn het de wethouders van de raad'). Iedere fractie moet de mogelijkheid hebben om met het college in gesprek te gaan, vragen te stellen en zorgen te uiten.

Het CDA staat open voor zowel een coalitieakkoord als een bestuursakkoord, belangrijk is dat een akkoord bijdraagt aan stabiel, betrouwbaar en voorspelbaar bestuur. De fractie vindt het belangrijk dat er ruimte is voor inhoudelijke inbreng van alle partijen, dat het formatieproces een zorgvuldig proces is, waarin coalitiefracties input van niet-coalitiepartijen serieus nemen.

Voor een raadsbrede raadsagenda vindt het CDA de inhoudelijke verschillen te groot. Een raadsagenda vindt het CDA bovendien te weinig richtinggevend, heldere kaders zijn nodig om langdurige discussies zonder bestuurlijke voortgang te voorkomen.

Het CDA vindt dat formerende partijen kandidaat-wethouders moeten voordragen. De kandidaat moet beschikken over de capaciteiten die nodig zijn om het ambt op een zorgvuldige en professionele manier te vervullen. Een wethouder moet bijdragen aan stabiel bestuur, verbindend kunnen werken en in staat zijn om de verschillende perspectieven binnen de raad op een evenwichtige manier mee te nemen. De fractie staat positief tegenover persoonlijke kennismakingsgesprekken met de fracties vóóordat de raad de wethouders benoemt.

2. Grote opgaven en thema's 2026–2030

Het CDA ziet voor Achtkarspelen een aantal zware en samenhangende opgaven: financiën (toewerken naar een structureel sluitende begroting), woningbouw (hoger en kleiner), betere dienstverlening (de basis op orde, dan pas nieuw beleid), doorontwikkelen naar een sterke uitvoeringsgemeente (met verbeterde communicatie en vergunningverlening), sociaal domein (beheersbaar houden uitgaven en inzet op preventie in de jeugdzorg), economie en infrastructuur (uitbreiding bedrijventerreinen, voldoende netcapaciteit en goede bereikbaarheid) en de leefbaarheid (sterke verenigingen, ondersteuning van vrijwilligers en voorzieningen in de dorpen).

3. Ambities en kroonjuwelen

Het CDA noemt -naast de al genoemde grote opgaven- de volgende inhoudelijke speerpunten die richtinggevend zijn voor een nieuw akkoord: herziening van het beleid voor buitensportaccommodaties, samen met verenigingen, ruimte voor (agrarische) bedrijven, met focus op toekomstbestendigheid en innovatie, verduurzaming waar de grootste winst te behalen is, in het bijzonder bij bestaande woningen, versterking van voorzieningen in de dorpen en ondersteuning van vrijwilligers en kleinschalige opvang van asielzoekers binnen

wettelijke en financiële kaders. Het CDA wil de Eetuin onderbrengen in een stichting of verkopen. De gemeente is geen ondernemer, zo vindt het CDA.

4. Breekpunten

Breekpunten voor het CDA: Respect voor de rechtsstaat en het uitvoeren van wettelijke taken, financieel verantwoordelijk beleid (structurele tekorten of onverantwoord risico nemen is onacceptabel), asielopvang (uitvoering van de spreidingswet, met voorkeur voor kleinschalige opvang, geen grootschalig AZC), Friese plaatsnamen (het CDA is tegen eenzijdige invoering van uitsluitend Friese plaatsnaamborden, vanuit overwegingen van kosten, vindbaarheid en draagvlak), referenda (betrokkenheid van inwoners ziet het CDA liever via participatie, dorpsgesprekken en burgerpanels) en geen extra gemeentelijke 'koppen' (initiatieven) op landelijke regelgeving als het gaat om duurzaamheid.

5. Samenwerkingsvoorkeuren

Het CDA ziet de meeste inhoudelijke en bestuurlijke aansluiting bij de FNP (voortzetting van samenwerking ligt voor de hand/stevig mandaat van 10 zetels) en de ChristenUnie. Voor de CU geldt dat 'er meer uitdagingen zijn voor het sluiten van compromissen', in het bijzonder op de thema's 'opvang van vluchtelingen', 'sociaal domein' en 'woningbouw' (andere inzichten over het 'hoe').

Het CDA is terughoudender voor samenwerking met 1. de GBA (stabiliteit in de afgelopen 'periode, in de campagne kritisch op coalitiebeleid') 2. GL/PvdA (PRO), vanwege ideologische verschillen ('grotere overheid'/CDA wil qua duurzaamheid alleen het wettelijk verplichte), de PVV (kritisch op beleid dat CDA wil doorzetten) en FVD (startende partij, nieuw in de gemeente).

Een bredere coalitie kan stabiliteit bieden, zo vindt de fractie van het CDA maar kent ook risico's door meer uiteenlopende belangen.